

# MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 220 (3084) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

## Új utakon

A nemzetközi út elérte Nagyváradot. Hosszú fehér betoncsíkja már befutott a külvárosba, hogy házrögzetegeken keresztül is legegyszerűbben irányban haladjon előre. Mert az országok országútja nem ér rá kanyarogni felesleges kitérőkkel rabolni a drága időt, hanem elsöpör maga előtt mindent, ami útjába kerül. Békés kis családiházak csöndjébe furta be magát, egyiket elsodorva egészen, másikat csak a felét, van amelyiknek csupán a sarkából marit le egy darabkát. Így tört magának nyílegyenes utat a Schlauch-terig, hogy ott meg pompás fasorokban vágjon széles rendet és a legenyhébb földhajlást is leberetválja maga előtt, mert ahol igazán építeni akarnak, ott néha vágni, bontani is kell.

A város szívében folynak már a földmunkálatok. A hosszú évtizedeken keresztül mozgatatlanság után szinte látványosság-számba megy a magyar alkotóerő megjelenése. Sűrű rajokban vonulnak fel a nézők és megilletődve figyelik a magyar szellem és magyar munkáskéz összefogásából kibontakozó nagyvonalú alkotást.

A magyar mérnökök pontos terveit magyar munkások százai váltják valóra. Derékig megteltek a munkások, barnapirosra sült munkástestek hajladoznak szűzfélre. Leundul a csákány, süpped az ásó és nagyhatom föld alá feszül a lapát. A verejtékező barna testeken megcsillan a káprázatosan szép őszi nap meleg sugara és a feszülő izmok minden mozdulatnál keményen rándulnak össze.

Egy jókötésű legény áll hozzánk fejközelebb Nagyokat merít lapátjával a kavicsos földből, nem siet, tempósan, kimérten csinálja — mégis szörnyen halad. Csokoláde-bőre alatt még most estefelé is olyan frissen vibrál, táncol, kötélizomzata, mintha csak most kezdte volna el. Levente sapkáját tarkójára toltja, nem szól senkihez, csak hányja a földet rendületlenül. Egy vékony kis láncon parányi kereszt lóg a nyakában. Sokáig rajta felejtettük a szemünket ezen a szép szál fiúon. Az elővendő magyar élet munkásának példaképet láttuk meg benne...

Keskeny iparvágányon, hosszú csillogó ríngat a kis nyersolaj-mozdony. Színig rakták magyar földdel, azt cipeli a nagy gözbenger alá, hogy az keményre tapossa széles kerekével.

Nemzetek közötti hatalmas összekötő út vájja előre magát városunk testében. — új Európának egyik útjére kért helyet városunkon keresztül, hogy bekapcsoljon bennünket is abba a nagyszabású érendszerbe, amely az új alapokra helyezett gazdasági rend előfeltétele.

Itt áll városunk szélén az új Európa széles egyenes útja. Magyar szellemi elgondolás nyomán, magyar munkás

## A tengelyhatalmakkal való szakítás mellett szavazott az argentin képviselőház

Gyorsan halad a befejezés felé a stalingrádi szovjet ellenállás felszámolása. Nézeteltérések merültek fel az angol-szász politikai és katonai vezetők között

### HITLER VEZÉR ÉS KANCELLAR BESZÉL

Buenos Airesből jelentik: (MTI) Az Inter Inf jelenti: Az argentin képviselőház több órán tartó vita után kedden este 67 szavazattal 64 ellenében, tehát három szavazattöbbséggel elfogadta a radikálisok javaslatát, hogy Argentína szakítsa meg azonnal diplomáciai kapcsolatait a tengelyhatalmakkal. Azt a javaslatot, hogy Argentína járjon el a riói értekezlet javaslatja szerint, 70 szavazattal 59 ellenében szintén elfogadták.

Rómából jelentik: (MTI) A Popolo di Roma berlini katonai tudósítója szerint döntő fontosságot kell tulajdonítani annak a ténynek, hogy a német csapatok behatoltak Sztalingrád északi részére, ahol a legfontosabb gyártelepek és hadiipari üzemek vannak. Ez azt bizonyítja, hogy hatástalanok maradnak azok a tehermentesítő támadások, melyeket a szovjet a német balszárny ellen indított. Ezzel a stalingrádi ellenállás felszámolása már gyorsan halad a befejezés felé.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az 1942-43. évi téli segélymozgalom megnyitása alkalmából a Führer ma délután 18 órakor a nemzeti szocialista munkáspárt egyik gyűlésén beszédet mond. Ugyanezen a gyűlésen dr. Goebbels birodalmi miniszter beszámol a múlt évi háborús téli segélymozgalom eredményéről. A beszédekét mindenik német rádióállomás közvetíti és a közvetítést este 20 óra 15 perckor megismétlik.

Berlini jelentés szerint a német csapatok támadása Sztalingrád északi részében egyre gyorsabb ütemben nyer tért. A Vörös Október nevű hadianyaggyártelepek körül levő munkásnegyedekben több utcát elfoglaltak.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Katonai helyről nyert értesülés szerint a honvédsereg arcvonalának nagyobb részén továbbra is nyugalom van. Harcitevékenység csak helyenként volt. Az ellenség szörványos átkelő és felderítő kísérletei sorra meghiúsulnak. Egy kötelezőnk merész és eredményes vállalkozást hajtott végre a Don egyik szigetén. Az ott talált ellenséget legyőzte és a szigetet a szovjet katonaságtól megtisztította.

Berlinből jelentik: (Stefani.) Az angol sajtó ügylátszik, ma már nem nagyon bizakodik „tél tábornokban”. Tény az, hogy a keleti arcvonal legészakibb részén az esőzések akadályozzák a hadműveleteket. — Sztalingrád környékén azonban a harcok januárban is tarthatnak, minthogy ezen a területen januárban szokott megindulni a havazás. A Kaukázusban a magas hegyvidéktől eltekintve, az alacsony partvidéken az idő szintén nem akadályozza a téli hadműveletek folytatását.

Stockholmból jelentik: (Stefani.) A New York Times feltűnéseltető cikkében

csákánya bont széles helyet számára, hogy akadálytalanul száguldhasson rajta a megújult magyar élet. Már városunk szívében is folyik a hatalmas előkészítő munka győztes háborunkat követő boldog béke-rend-

azt állítja, hogy egyrészt Roosevelt és Churchill, másrészt a szövetségesek vezérkari főnökei között politikai nézeteltérések merültek fel. Az ellentétek oka, hogy a katonák nem engedik meg

## „Törletlen hittel bizom abban, hogy a magyar honvédség új, dicsőségteljes napok hajnalán áll”

Vitéz Bartha Károly vezerezredes bucsuszózata bajtársaihoz

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Honvédségi Közlöny legutóbbi száma közli vitéz Bartha Károly vezerezredes volt honvédelmi miniszternek bajtársaihoz intézett bucsuszózatát, amely így hangzik:

Bajtársak! A Kormányzó Ur Öfömlésége legfelsőbb elhatározásával 1942. szeptember 24-én nyugállományba mentőtartott rendelni. Amikor négy esztendő után a honvédelmi minisztérium éléről megválok, úgy érzem, hálás szívvel kell köszönetet mondanom azért a hazafias érzéstől vezérelt megfeszített, éjjelt nappallá tevő kitünő munkáért, amelyet a honvédség minden tagja a maga helyén végzett. Történelmünk su-

a politikusoknak, hogy beleszóljanak a stratégiai kérdésekbe. Mig Roosevelt és Churchill a maguk elgondolását akarják érvényrejuttatni a hadviselésben és amellet kardoskodnak, hogy a háborús erőfelfejtés kulcsponjtja Nyugateurópában van, addig a katonák véleménye az, hogy a legfontosabb arcvonal a Csendes-óceán. A lap úgy tudja, hogy a vezérek főnökeinek sikerült diadalra vinni a maguk álláspontját.

Buenos Airesből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Az a 67 argentin képviselő, aki a tengelyhatalmakkal való diplomáciai szakítás mellett foglalt állást és elfogadta a diplomáciai viszony megszakítását ajánló javaslatot, jórészt a radikális és szocialista ellenzékhez tartozik. A radikálisok azonban megszólítottak ebben a kérdésben, mert egyesek továbbra is ragaszkodnak a semlegességhez. Politikai körökben azt hiszik, hogy a szenátus, amelynek nagy többsége támogatja a kormányt, a javaslat ellen foglalt állást.

lyos, de egyben dicső emléket juznek a m. kir. honvédséghez. A haderő fejlesztése, a honvédelmi törvény, a Felvidék, Kárpátalja, Keletmagyarország és Erdély egy részének visszaszerzése, Bácska elfoglalása, a szovjet elűzése északi határainkról. Mind e megfeszített munka gyümölcsei a mozgalmas, nehéz, napoként változó, izgalmakkal bővelkedő időkben olyan támogatásban volt részem, amely munkámat nemcsak megkönnyítette, de szolgálati időm végét széppé is tette. Amikor a m. kir. honvédségtől búcsút veszek, Isten áldását kérem utódom munkájára és törletlen hittel bizom abban, hogy a m. kir. honvédség új, dicsőségteljes napok hajnalán áll, méltóan multjához és méltóan ahhoz, amit a magyar jövő megkövetel tőle: Rendületlen engedelmességet, aldozatkészséget, hotelességteljesítést és lankadatlan hazaszeretetet. Előre ezen az úton! A magyar feltámadáshoz vezet!

KISKUN

VITÉZ BARTHA K.

## Törvényjavaslatot terjeszt a város a parlament elé Szent László napjának nemzeti ünneppé való nyilvánítására

Horthy Istvánról nevezik el a Püspöki-út melletti új telepet

*Nagyvárad. Saját tud.* A törvényhatósági bizottság kedd délelőtt közgyűlést tartott, amelyen először a közgyűlés hatáskörébe tartozó ügyeket tárgyalták le, majd a délutáni közgyűlés anyagát kezelték elő.

A közgyűlési ügyek tárgyalása során Szabó Károly kifogást emelt az ellen, hogy a város a tűzoltó laktanya udvarán esztorgályos műhelyt rendezzen be, általában különböző műhelyeket állítson fel, mert ezzel, mondotta, sérti az iparostársadalom érdekeit. A polgármester azzal a válaszal nyugtatta meg a felezőelölőt és a közgyűlést, hogy a tűzoltóság számára szükség van sürgős munkák elvégzésére, de általában az az elv, hogy a város különböző munkálatait az iparosoknak adják ki.

Előterjesztették a polgármesteri javaslatot, amely szerint a törvényhatóság forduljon felirattal a kormányhoz, terjeszsen törvényjavaslatot a parlament elé oly értelemben, hogy Szent László király ünnepe nemzeti ünnepnappá nyilvánításra és hogy az iskolák évszázó ünnepélyeit a jövőben ne június 29-én, Péter-Pál napján, hanem június 27-én, Szent László király napján tartassák meg. A közgyűlés ehhez hozzájárult.

Javaslatot terjesztettek elő arra vonatkozólag, hogy a Püspöki-úton most épülő új telepet, amely még 200 lakóházzal fog kibővílni, Horthy István telepnek nevezzék el.

### Kielégítő a város anyagi helyzete

Ezután a költségvetés tárgyalása következett. Gyapay László helyettes polgármester költségvetési csoportonként ismertette azokat az előirányzati tételket, amelyeknél a múlt évi költségvetéshez képest változás mutatkozik.

Az általános igazgatás csoportjánál közölte a változtatásokat, amelyeket a pénzügyi bizottság eszközölt. A kapucinusok templomának megújítására előirányzott 3000 pengőt 5000 pengőre emelte fel; a tanonciskolai óradíjak összegét felemelte; a Szent Vince elemi iskola támogatására előirányzott 1000 pengőt 4000 pengőre javította és kiigazítással élt a református leánygimnázium és polgári iskola céljaira előirány-

zott összegnél.

Medvigy Ferenc általánosságban ezúttal a költségvetéshez. Megnyugvással veszi tudomásul, hogy bár a költségvetésben haladás nem is észlelhető, ami a rendkívüli viszonyok terhére írható, a város anyagi helyzete kielégítő, mert a román uralom alatt történt értékelések szerint a város vagyona 39 millió pengőt tesz ki, amivel szemben a tartozása csak 1 millió 700 ezer pengő. Beruházásokra az egész költségvetési összeg 25 százalékat fordítja a város, ami biztató és megnyugtató. Általában reális a költségvetés, amit a törvényhatósági bizottság elfogadhat.

Soós István polgármester kifejtette válaszában, hogy már intézkedett a város vagyonának a jelenlegi pengő értékben a mai áraknak megfelelő felértékelése iránt, ami ez év végéig meg fog történni. Bizonyos, hogy a város vagyona ma legalább 80 millió pengőt ér.

### „A meghamisított történelmi pillanat”

Az új állások szervezésével kapcsolatban javaslat hangzott el egy új mérnöki állás szervezésére. Ez azonban az új műszaki tanácsos-főmérnök kinevezésével kapcsolatban lesz idősebb.

Medvigy Ferenc szükségének mondotta nagyobb összeg felvételét a költségvetésbe a közgyűlési teremben lévő, s a Kormányzó Ur bevonulását ábrázoló Kontuly-féle festmény általa kérésére vagy kicserélésére. Ez a meghamisított történelmi pillanat — mondotta a felszólaló — ebben a formában nem maradhat a közgyűlési teremben. S ha a művész nem tudja kijavítani, akkor mást kell megbízni ezzel, ami pedig pénzbe kerül.

Szavai a közgyűlési tagok tétőzésével találkozott. Soós István polgármester kijelentette, hogy a város vezetőségét

lelkét fordítja a város, ami biztató és megnyugtató. Általában reális a költségvetés, amit a törvényhatósági bizottság elfogadhat.

Soós István polgármester kifejtette válaszában, hogy már intézkedett a város vagyonának a jelenlegi pengő értékben a mai áraknak megfelelő felértékelése iránt, ami ez év végéig meg fog történni. Bizonyos, hogy a város vagyona ma legalább 80 millió pengőt ér.

ge fog ebben a kérdésben megoldást találni.

A költségvetés közegészségügyi csoportjának vitájának dr. Szirmay Kálmán városi tisztifőorvos javasolta a városi orvosok havi fuvardíjának 50 pengőről 100 pengőre való felemelését, továbbá még négy városi orvos ki nevezését, mert a jelenlegi városi orvoslétszám nem bírja elvégezni a reálháramló feladatokat. A polgármester hozzájárult ahhoz, hogy a fuvardíjak személyenként és évenként 600 pengőről 800 pengőre emeltesse. Az orvoslétszám emelése azonban most nem idősebb, mert a városi orvosok szolgálat államosítását már törvény írja elő, de a város javasolhatja a miniszteriumnak, hogy az államosítás során hat városi orvos helyett tízet nevezzen ki Nagyváradra.

### A temetők, iskolák, ovodák és a Kálvária kérdése

Medvigy Ferenc szóváltotta a temetők tarthatatlan állapotát. A közgyűlés elhatározta az Olaszj temetőnek kőkerítéssel való körülvevését és más rendezéseket a temetőkben, amelyek költségét az új temetői rendtartási szabályrendelet alapján várható jövedelmekből fedezik.

A költségvetés vallásügyi csoportjánál az iskolák és ovodák céljaira szolgáló összegeket jelentékenyen megnövelték a múlt évi költségvetéshez képest. A kultuszminiszter rendeletének megfelelően azonban csökkenteni kellett a sporttér megvalósítására ez évben előirányzott összeget.

Kortemáros László rámutatott arra, hogy szükséges volna a Kálvária vezető utat és magát a kápolnát rendbehozni.

Hlatky főispán előadta, hogy már ő is foglalkozott ezzel a kérdéssel, sőt tárgyalt az illetékes egyházi tényszókkal, amelyeknek azonban nincs módjukban a kápolna újjáépítése. Hoeszab vita után, amelynek során a polgármester is kijelentette, hogy magáévá teszi ezt az ügyet, elhatározták, hogy az utépítési tétel összegé 10 ezer pengővel emelik, amiből rendbehozzák a Kálváriára vezető utat és azon lesz a város, hogy a kápolna méltó és megfelelő módon újjáépíttessék.

### 1500 pengő a művésztelep megalapítására

A közoktatásügyi költségvetési tételkel kapcsolatban Medvigy Ferenc keveselte a művészeti célokra előirányzott 5000 pengőt. Javaslatára 1500 pengőt szavaztak meg művésztelep felállítására.

Javasolta még Medvigy Ferenc, hogy a város ez évben írja ki a Szent László szobor pályázatát, aminek díjait irányozza elő a költségvetés. A polgármester előadta, hogy ezt abból a körülből 30 ezer pengőből óhajta fedezni, amit a postától a Szent László helyegek jövedelméből vár.

A felkezetek segélyezése ügyében Medvigy Ferenc az unitárius és a magyar görög katolikus egyházak segélyének növelését kérte. A polgármester azonban nem óhajtván megbontani a felvett összegeknek a lélek számára nyának megfelelő egyensúlyát, elzárkózott az elől, de a közgyűlés megszavazott 1000 pengőt a magyar görög ka-

## Keresünk

őskeresztény, nyugdíjas közéleti jegyzőt, vagy állami tisztviselőt,

### aki némi mezőgazdasági tapasztalattal

és jó emberismerettel rendelkezik. Csakias egészséges és nem idős jelentkezőket kérünk ajánlattételre.

Vegy- és Élelmiszeripari r. t.,  
Nagyvárad, Anyos Pál-u. 2-A.

katolikus egyház gondozása alatt lévő templom tartozására.

Kortemáros László javaslatára 2500 pengőt szavazott meg a közgyűlés a Magyar Ház tatarozására. Ezzel kapcsolatban a polgármester közölte, hogy a Magyar Házban felállítják a kisebbségi éors muzeumát a közélet minden ágára vonatkozó gyűjteményekkel.

A közlélmzés költségvetési csoportjánál Medvigy Ferenc a zsúrkérdést tette szóvá és olajjelatást javasolt.

A városi utcák, terek csoportjánál Csernák Béla esperes felelevenítette azt a gondolatot, amely tavaly már foglalkoztatta a közgyűlést, hogy tudniillik a városnak gondoskodnia kellene a szőlőhegyeken olyan nagyobb kirándulólhelyről, amely a nagyközönség által könnyen megközelíthető lenne. Krüger Jenő arra hívta fel a figyelmet, hogy a zsidó birtokok megszüntetése során erre most volna a legjobb alkalom.

Soós István polgármester kijelentette, hogy a városrendezési bizottságot fel fogja hívni, tegye vizsgálat tárgyává ezt a kérdést és jelölje meg azokat a zsidó szőlőbirtokokat, amelyek erre a célra s továbbmenőleg a város egyéb céljaira alkalmasak.

A továbbiakban Medvigy Ferenc mulasztathatatlannul szükségesnek jelentette ki, hogy minden külső városrészi telep felé legalább egy főútvonalat hozzon a város tökéletesen rendbe, hogy ezeken a telepek tökéletesen megközelíthetők legyenek. A közgyűlés ilyen értelemben határozott.

Lapunk zártakor a közgyűlés még nem ért véget.

## Vigyázat!



A Darmol hashajtót utánózzák. Ügyeljen, mert minden tabletta a „DARMOL” szónak és T alakú bevágásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagban kérje.

DARMOL

## Földrengés volt Budapesten

A Magyar Távirati Iroda jelentése: Az Országos Földrengéstani Obszervatórium kedd este 22 óra 55 perc 04 másodperckor és szerdán reggel 4 óra 24 perc 40 másodperckor közeli földrengést jelzett. Az inga legnagyobb eltérése az első rengésnél 1 milliméter, a második rengésnél 6 milliméter volt. A földmozgás Budapesten 3 percen át tartott. A Földrengéstani Obszervatórium kéri mindazokat, akik a földrengéssel kapcsolatban valamit észleltek, hogy azt az intézettel közöljék. Az intézet címe Országos Földrengéstani Obszervatórium, Budapest, V., Deák Ferenc-utca 12. szám.

A szépség, szerelem és a szenvedés filmje!  
Mezey Mária, Rácz Vall, Kóos Zsófi, Csontos, Greguss

## Bűnös vagyok

Csak 16 éven felülieknek!  
az Apolló Filmszínházban

Belvárosi

Figyelem!  
Szerdán utoljára: Bökezü kettős műsor!  
Karády Katalin óriási sikerű filmje:

## Valahol Oroszországban

és a legmulatságosabb magyar vígjáték: **A három sárkány.**  
Rendes helyyarak!  
Csütörtökön bemutató: **SZABOTÁZS**  
Főszereplők: Simor Erzsé, Kiss Ferenc, Vitéz Benkő, Földényi stb.

A szezon legnagyobb dzsungel filmje

## Gyilkos vadon

A Jary expedíció 17 hónapos küzdelmei Dél-Amerika őserengeteiben  
a CASINOBAN

# Sikeres helyi vállalkozásokat hajtottak végre honvédeink a doni arcvonalon

**Stalingrád északi területére is betörték már a németek. A Kaukázusban és a Terek menten erősen kiépített, makacsul védett ellenséges állásokat foglaltak el**

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A véderőfőparancsnokság legújabb jelentése arról számol be, hogy a doni arcvonalon a magyar csapatok kedden sikeres helyi harcokat vívtak. Egy magyar rohamcsapat átkelt a Don egyik szigetére, leverte a szívesen védekező szovjet csapatokat és számos fogollyal tért vissza tervszerűen kiépített állásaiba. A doni arcvonal egy másik szakaszán a bolsevisták megkísérelték átkelni a folyó. De a magyar csapatok a bolsevista köteléket felmorzsolgatták. Egy másik szakaszon magyar egységek hatáson tűzrajtaütéssel szétverték a bolsevisták támadási előkészületeit.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Inter Inf jelenti: A véderőfőparancsnokság szerdán részleteket közöl az amerikai szállítóhajók elsüllyesztéséről. A hétfőn közölt az a tényállás, amely szerint szeptember folyamán 950.000 tonna ellenséges hajóteret süllyesztettek el, csúcsteljesítményről számol be a hajóel-süllyesztések történetében és rendkívül éles megvilágításba helyezi a szövetségesek hajóterhiányát. Ezek az eredmények súlyosan ellentmondanak minden olyan állításnak, amelyei az angolok megkísérlik a veszteség nagyságát csökkenteni, vagy egyenesen tagadni.

## Eredménytelenek maradtak a bolsevisták tehermentesítő támadásai

Berlin. (MTI). A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról: A véderő főparancsnoksága közli: Német csapatok a Kaukázusban és a Terek folyótól délre nehezen járható erdős hegyvidéken erősen kiépített és makacsul védett ellenséges állásokat foglaltak el. A légierő bombázta Tupapse területét és a Fekete-tengeren két közepes nagyságú hajót megromgáltak. A Stalingrádért folyó harcban a tegnapi nap elkeseredett harcok után betörtünk immár a város északi területére is. Az ellenség hiába folytatta észak felé tehermentesítő támadásait. A doni arcvonalon magyar csapatok sikerrel hajtottak végre egy helyi jellegű támadó vállalkozást. A középső arcvonalszakaszon kisebb ellenséges támadásokat vertünk vissza. Az északi arcvonalszakaszon az egyik támadás során a had-

sereg kötelékei a légierő támogatásával szovjet harci állást semmisítettek meg, az ellenségnek véres veszteséget okozva. Az ellenség helyi jellegű támadásai kudarcba fulladtak. Német repülők a mára virradó éjjel bombatámadást hajtottak végre Archangelszk ellen. A városban nagy tüzek keletkeztek. Német harci gépek nap-pali támadás során mélyrepülés közben délkelet-angliai helységek hadifontosságú berendezéseiben találatokat értek el. Greath Yarmouttól délre német repülők megromgáltak egy szállítóhajót.

Berlin. (MTI). A Német TI jelenti: Szeptember 28-án a keleti arcvonalon 54 szovjet gépet semmisítettek meg. Szeptember 15 és 28 között 964 repülőgépet vezetett a szovjet légierő. Ugyanezen idő alatt a német veszteség 77 gép volt.

## Heves tüzéségi tűz az egyiptomi arcvonalon

Róma. (MTI). A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 855. közleménye: Az egyiptomi arcvonal északi szakaszán rendkívül heves volt a tüzéségi tűz. Repülőgépeink az éjszaka folyamán hosszasan bombázták és géppuskázták El Haman vasúti pályaudvart. Az ellenség újabb légitámadást intézett Tobruk ellen. Ennek során egy angol gép az erőd légvédelmi ütegeinek találatát következtében lezuhant.

Róma. (MTI). A Stefani-iroda északafrikai különtudósítója szerint Tobruk, Bengházi és Gialó elleni támadással az angol főparancsnokság azt akarta elérni, hogy a tengelycsapatok kénytelenek legyenek a veszélyeztetett helyekre sietni.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Né-

met Távirati Iroda jelenti: Az észak-amerikai hírszolgálat jelentése szerint az Egyesült Államok tengerészeti miniszteriuma közölte az Egyesült Államok tengerészetének veszteségét a háború kitörése óta. A veszteség e szerint 22.300 halott és sebesült.

## Madagaszkárban megiasult az angol előnyomulása

Vichy. (MTI). A Német TI jelenti: Madagaszkári jelentés szerint az angolok előrehaladása az utóbbi időben Madagaszkárban meglassult, a francia csapatok erősebb ellenállása következtében. Szeptember 25-ig nem sikerült elérniük a Tananarivótól 40 kilométerre lévő Anbetalant. A fran-

cia hatóságok az afrikai helyzet alakulása folytán számolnak egy Dakari elleni támadás lehetőségével és ezért Francia Nyugat-afrika főköormányzója rendeletben utasította a hivatalos ki-kart, hogy készítse elő az európai nőknek és gyermekeknek Dakarból való eltávolítását, mert jelenlétük egy esetleges támadás idején megne-

hezítené a város védelmét.

Tokió. (MTI). A Német TI jelenti: Szeptember közepéig a csunkingi haderőből 700 alakulat adta meg magát a japánoknak.

## Churchill a második arcvonalról

Stockholm. (MTI). A Német TI jelenti: A londoni Times megállapítja a második arcvonal szükségességét, ugyanakkor megkísérli az erre irányuló hangulatkeltést mérsékelni. A lap szerint Németországot nem lehet legyőzni a Szovjetunió által sem, sem a nyugati légitámadásokkal.

Amszterdam. (MTI). A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint a brit alsóházban Churchill hangsúlyozta, hogy ő szükségszerűen tartózkodik a második arcvonalra vonatkozó minden találgatástól.

## Vitéz Bartha Károly érdemeit méltatta Kállay Miklós miniszterelnök a minisztertanácson

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány tagjai kedden délután 5 órakor Kállay Miklós miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsra ültek össze. A miniszterelnök meleg szavakkal emlékezett meg a kormány kebeléből kivált vitéz Bartha Károly honvédelmi miniszteréről. Kiemelte a haza szolgálatában szerzett érdemeit. Indítványára a minisztertanács elhatározta, hogy kimagasló teljesítményeit jegyzőkönyvi méltatással fogja

elismerni. A miniszterelnök azután szívből jövő üdvözlő szavakat intézett vitéz Nagy Vilmos honvédelmi miniszterhez, aki ez alkalommal először jelent meg a minisztertanácson. Az üdvözlésre válaszolva vitéz Nagy Vilmos honvédelmi miniszter, megköszönte az előlegezett bizalmat, amelyet tiszta hazafias szellemtől vezérelt munkával óhajt kiérdemelni. A minisztertanács azután folyó ügyeket tárgyalt és az esti órákban ért véget.

## Katonai szolgálatra hívták be Palesztinában a 18 és 40 év közötti zsidókat

**A tel-avivi gazdag zsidók villáit lefoglalták és ott helyezték el az amerikai csapatok törzskarát**

Mersin. (Törökország). (MTI). Az Interinf jelentése szerint egész Palesztina ostromlott várhoz hasonlít, egy onnan ideérkezett tudósítás szerint. A kormány elrendelte a 18 és 40 év közötti zsidó férfiak behívását katonai szolgálatra. A 13 és 17 év közöttieket mezőgazdasági munkára és légvédelmi szolgálatra mozgósították. Jeruzsálem tele van zsidó menekültekkel, akik főként Egyiptomból érkeztek a német és olasz csapatok előretörése óta. A britek az országban mindenütt erődítési munkálatokat végeznek. A behívott zsidó katonákat átküldik Transjordániába, mert a palesztinai kaszárnyákat más népek katonái foglalják le. Nehéz helyzetbe kerültek a telavivi gazdag zsidók is, mert villáikat lefoglalták és ezekben

helyezték el az amerikai csapatok törzskarát.

Az amerikai pilótákat nagyon jól fizetik, egy repülő havonta ezer dollárt kap. Ennek következménye, hogy a bárók és alkoholkimérések állandóan tele vannak amerikai katonákkal. A szövetségesek katonái között a viszony nem jó. Az idegenek ellenőrzését az utóbbi időben rendkívül megszigorították. Órákig tartó útlevelel és poggyászvizsgálatnak vetik alá őket. Legújabbban a zsidóknak is alá kell vetniük magukat az ilyen ellenőrzésnek.

Követházakban és vendéglőkben kérje a "MAGYAR LAPOK" at

**Artista olimpiász varieté**  
**Ma utolsó búcsúelőadás** este 7 órakor  
 Uj műsorral.

## Kellemetlen meglepetésekre készíti elő a Jenkiket egy washingtoni lap

Buenos-Aires. (MTI). A Német TI jelenti: Az Egyesült Államok, a bőség országa, kénytelen lesz polgári lakosságát ugyanolyan korlátozásoknak alávetni, aminteket Nagybritannia volt kénytelen elrendelni — írja Kenworthy, a Prensa című argentinai lap washingtoni tudósítója. Hivatalos amerikai körök nem titkolják — írja Kenworthy, — hogy a jövő kellemetlen meglepetéseket tartogat a Jenkik számára. A hűsön kívül más élelmiszereket, valamint ruházati cikkeket is szigorúan adagolni kell. Sor kerül a polgári lakosság utazási lehetőségeinek korlátozására is. Legérzékenyebben sújthatja azonban a polgári lakosságot az 1943 elején életbelépő nemzeti munkatörvény, amely feljogosítja a kormányt, hogy polgári munkásokat ott alkalmazzon munkára, ahol azt szükségesnek látja.

## Megállapították az élöponty feléves árlepcsőjét

Vendéglátó üzemeknek, intézeteknek a termelő a fogyasztói árat számíthatja

Nagyvárad thj. város Közeljelmezési Hivatala 7722—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom a város közönségének, hogy a m. kir. Közeljelmezési Minisztérium 98.100—1942. K. M. számú rendeletével az élöponty legmagasabb árát az alábbiakban állapította meg:

1942. október 1—1943. január 31-ig 1 kg. alatti súlyú 3.80, 1—1.50 kg. közötti élöponty 3.90, 1.50—2 kg. közötti ára 4.10, 2 kg. feletti kg-ként 4.20

1943. február 1—1943. február 28-ig 1 kg. alatti súlyú 3.90, 1—1.50 kg. közötti élöponty 4.10, 1.50—2 kg. közötti ára 4.20, 2 kg. feletti kg-ként 4.30.

1943. március 1-től március 31-ig 1 kg. alatti súlyú 4.10, 1—1.50 kg. közötti élöponty 4.10, 1.50—2 kg. közötti ára 4.30, 2 kg. feletti kg-ként 4.40.

1943. május 1-től május 30-ig 1 kg. alatti súlyú 4.20, 1—1.50 kg. közötti élöponty 4.30, 1.50—2 kg. közötti ára 4.40, 2 kg. feletti kg-ként 4.50.

Termelői és viszonteladói árak a fenti miniszteri rendelet 2. paragrafusában 1—3. bekezdésében vannak részletezve.

Közvetlenül a fogyasztóknak, valamint 30 kg.-nál kisebb tételekben vendéglátó ipari üzemeknek, közintézményeknek és egyéb nagyfogyasztóknak történő eladás esetén a tenyészetek, halászatok és halászok, valamint a nagykereskedők, bizományosok és kiskereskedők egyaránt a megállapított fogyasztói árakat számíthatják.

Vendéglátóipari üzemek, közintézmények és egyéb nagyfogyasztók részére 30 kg.-nál nagyobb tételben történő eladásnál a megállapított fogyasztói áraknál kg-ként 20 fillérrel alacsonyabb az számítandó.

A nem élöponty és jegelt ponty legmagasabb termelői, viszonteladói és fogyasztói ára a megállapított áraknál kilogrammonként 20 fillérrel alacsonyabb. Ez a rendelet 1942. évi október hó 1-én lép hatályba.

Nagyvárad, 1942. szeptember 26-án.

Dr Soós, s. k. polgármester.

## Kémközpont volt a stockholmi szovjet utazási iroda

A véderő kebelében elkövetett kémkedést fedeztek fel a svéd hatóságok. Letartóztatták az egyik új páncélos ezred őrmesterét

Stockholm. (MTI). A Német TI jelenti: A svéd hatóságok újabb kémkedést fedeztek fel, amelyet a svéd véderő kebelén belül követtek el a Szovjetunió javára. A kémkedés irányítója az egyik szovjet utazási iroda stockholmi fiókjának főnöke, Sidorenko volt. Sidorenko tervszerűen kapcsolatot tartott fenn különböző svéd körökkel. Az egyik új svéd páncélos ezred őrmesterét, valamint feleségét és 17 éves lányát a svéd hatóságok kedden letartóztatták. Az Afonbladed értesülése szerint katonai

kémkedésről van szó. Az ügybe bekeveredett a svéd testőrgárda két tagja is, akiknek letartóztatását már röviddel ezelőtt közzölték. A lap hangsúlyozza, hogy a szovjet utazási iroda kémközpontnak bizonyult. A letartóztatott őrmester bevallotta, hogy pénzt fogadott el Sidorenkótól katonai természetű közlésekért. Ugyan csak pénzt kapott Sidorenkótól felesége és leánya is. Eddigi közlések szerint a kémfőnök négyezer koronát fizetett ki a letartóztatott család-

## Megerősítette a református egyházmegyei bíróság az újvárosi és örvéni új lelkész megválasztását

Visszavonták fellebbezésüket a panasztevők

(Nagyvárad.) A református egyházmegyei bíróság kedden délután tárgyalta zárt ülésen annak a két fellebbezésnek ügyét, amelyet a dr. Incze Gábor budapesti vallásoktatási igazgatónak nagyvárad-újvárosi és Magyary Sándor volt váradvelencei segédlelkésznek örvéni lelkészévé történt megválasztása ellen adtak be. A bíróság, — mint az előrelátható volt — a fellebbezéseket minden jogalaplankülönlegnek találta s egyébként

is a zárt tárgyaláson a panasztevők fellebbezésüket visszavonták. Ennek megfelelően a bíróság mindkét fellebbezést elutasította s dr. Incze Gábor és Magyary Sándor nagyvárad, illetve örvéni lelkészévé történt megválasztását törvényesnek mondta ki. A döntés alapján az esperes a két megválasztott lelkésznek kiadja a beutazási engedélyt s az új lelkészek beiktatása még október hónapban megtörténik.

## Nem hozott döntést a bíróság Dohy Árpád borsi lelkész fegyelmi ügyében

Ugyancsak kedden délután tárgyalta az egyházmegyei bíróság Dohy Árpád borsi lelkész fegyelmi ügyét. Az ügy előzményei a zsinati képviselőválasztásra nyulnak vissza, amikor a tiszántúli egyházkerület vezetősége Arday Aladárt is bevetté a szavazólevélbe. Bors községben azonban a presbitérium nem szavazott Ardayra, hanem kihúzta a nevét a szavazólevélből s Dohy Árpád lelkész megjegy-

zést írt be a szavazás megtagadásának indoklásul. Ebből a megjegyzésből keletkezett a fegyelmi ügy, amiben azonban a bíróság ezúttal nem hozott döntést, hanem kiadta az összes iratokat további indítvány tételé végett Barcsay ügyésének, tekintettel arra, hogy Arday Aladár két beadványában is súlyos kifejezéseket használt Dohy Árpád sérelmére.

## Zár alá vették a novát és a delavárt

Csak ipari célokra lehet felhasználni a direkttermő szőlők borait

Nagyvárad thj. város polgármesterre 7.692—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. Földművelésügyi Miniszter Ur 253.600—1942. F. M. számú rendelete alapján az alábbiakat hozom az érdekeltek tudomására:

A közvetlenül (direkt) termő amerikai szőlőből szűrt borokat (mustokat) az alábbi kivételtől eltekintve, a jövőben csak ipari célokra szabad forgalomba hozni.

A közvetlenül termő szőlőfajtákból szűrt bort (mustot) a hazai szőlőfajtákból szűrt boroktól (mustoktól) elkülönítve kell tárolni, tartályban (hordó stb.) a közvetlenül termő szőlőfajtákra utaló megjelöléssel kell el-  
látni.

A közvetlenül termő Othello szőlőfajtából szűrt és törkölyön erjesztett hazai fajtájú szőlőből szűrt vörös- és siller-borokkal való házasítása meg van engedve. Ily házasítás esetén azonban a házasítandó bor mennyiségének 10 százalékánál több Othello-bor nem keverhető hozzá a házasítandó borhoz.

Az 1942. évben, vagy korábban termelt, közvetlenül (direkt) termő amerikai szőlőből szűrt borok (mustok) az Othello szőlőfajtából szűrt és törkölyön erjesztett borok kivételével, zár alá vétetnek.

A zár alá vett készlet birtokosa köteles azt a jelen rendelet hatálybalépésétől, illetőleg a szürettől számított 30 nap alatt a Magyar Szőlő-

gazdák Országos Borértékesítő Szövetkezetének (Budapest, V. Eötvös-utca 25/a) bejelenteni és a házi szűkületének kielégítésére felhasználható mennyiség kivételével megvételre felajánlani.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és egy hónapig terjedhető elzárással büntetendő aki jelen rendelet intézkedéseit megszegi, vagy kijátssza.

Dr Soós s. k. polgármester.

## A Zöld Kereszt közlése a tejakciójáról

A Zöldkereszt Szolgálat tejakciójaival kapcsolatban az utóbbi időben a tejjel rendelkező körökben több panasz hangzott el, főleg olyanok részéről, akiknek — tej hiányában — nem utalhatott ki a Szolgálat tejet. A nagyközönség szíves tájékoztatására ezütközésnek tartja a Vezetőség a következőket tudomására hozni:

A Magy. Kir. Kormány körülbelül egy évvel ezelőtt bizonyos összegű segélyt juttatott a Nagyvárad Egészségvédelmi Szolgálathoz (Zöldkeresthez), azzal a céllal, hogy ezért a Szolgálat tejet vásároljon és ossza ezét ingyen a rászorulóknak. Ekkor azonban már nemcsak a szegények, hanem a tehetősebb vendékek is a tejbeszerzési nehézségekről panaszkodtak az Egészség-házakban, mire a Zöldkereszt vezetője bizonyos mennyiségben biztosított maximális áron azoknak a vendékeknek is ad tejet, kik azt megfizetni tudták ugyan, de a beszerzési nehézségek miatt nem jutottak hozzá. Így kaphattak tejet városunkban hónapokon keresztül a Zöldkereszt Vezetőségének előrelátásából elősorban a kicsiny gyermekek, a szoptató és terhes anyák és — amennyiben ezek köréből nem volt elég igénylő — az orvosilag igazolt betegek is.

A Zöldkereszt Szolgálat minden egyes tagja, hónapokon keresztül erején felül, önfeláldozóan működött közre abban, hogy a megindított tejjel való legalább ideiglenesen áthidalható legyen az általános panasz, ami a tejjel ellátás kérdésében észlelhető Nagyváradon, noha tudatában volt annak, hogy a végleges rendezése a városi közellátás és nem a közegészségügy feladata. Több ízben eljárta az illetékes hatóságoknál és sürgette a tejjel ellátás mielőbbi megoldását, mert mint előrelátható volt, a Zöldkereszt Szolgálatnak ezen erején és feladatkörén túlmenően vállalt tejenyújtás csak ideig-óráig fogja egyenúlyban tarthatni az igények kielégítését.

A napokban újból beadvánnyal kérte a város vezetőségét a tejjel ellátás kérdése halaszthatatlan egyéges megoldására és minden remény megvan arra, hogy a város bölcs vezetősége a legközelebbi időben belül — valószínűleg tejjel ellátás létesítésével — megtalálja a módját a kérdésben is a szükséges megoldásnak.

Ezúton kéri a Zöldkereszt Vezetősége a nagyközönséget, hogy addig a rövid ideig, míg a tejjel ellátás feladatokkal foglalkozni kénytelen, a felnőttek köréből orvosi bizonyítvánnyal ne forduljanak hozzá tejjel igényléssel, mert azokat semmi körülmények között nem tudja kielégíteni.

Nagyvárad, 1942. szeptember 28.

Dr. CSÉNYI GYULA sk.

m. kir. tisztifőorvos.

Zöldkereszt ügyek elnöke.

Magyar Lapok-at  
Kávéházakban és vendéglőkben kérje

# Nyolcvan honvéd egy szovjet zászlóalj ellen

— A honvéd haditudósító század közlése —

„Az oroszok több ízben megkísérelték, hogy a Donon átkelve, időt alkosanak, de kísérleteik a magyar csapatok védővonalán csúfos kudarcba fulladtak... (A német véderő főparancsnok-eag közléseiből.)

A zászlóaljparancsnok, aki éjjelre szállást adott, ébren töltötte az éjszakát. A tábori telefonnal ült, előtte a távkép. Egész éjjel jöttek a jelentések a megfigyelő állásokból: odaát, a Donon túl mozgolódás volt.

Az alezredeknek az okoz gondot, hogy a Don-kanyarban hatalmas kiterjedésű erdő és mocsaras terület van s a felderítéséig a terep járhatatlansága miatt nem lehetett kielégítő.

A parti járőrök épp mos érkeznék, iszaposok, sárosak, még az éjszakai eső is megnehezítette veszélyes útjukat. Ők is gyanus jelenségeket tapasztaltak. Valami lóg a levegőben.

Amennyit tudunk, hogy odaát a 727. szovjetorosz lövészesred egyik zászlóalja tartja az állásokat. Az oroszok jól ismerik az innenső oldalt, hiszen innen menekültek a nagy támadáskor. Tudják jól, hogy a mocsaras, ingoványos part miatt az állásokat a parttól távolabbra lehet csak kiépíteni. Mozgolódásuknak csak az lehet a célja, hogy az ingoványos részen átszalva megrohanják harcélőrségeink vonalát s nagyobb erőket tegyenek partra.

## „Alezredes úr! Támadnak az oroszok!”

Fiatal, keményarcú tisztek veszik körül a parancsnokot.

Hét óra van. Tóth Imre szakaszvezető a falu szélén levő rozstábla felől futva érkezik...

— Alezredes úr! Támadnak az oroszok! Ott a rozs szélén!

Lipthay Lajos főhadnagy azonnal parancsot ad: Riadó!

A körletekből pillanatok alatt előfutnak a rohamoszakos honvédek. Derékszárunkat még föl sem csatoltuk, már megy is két raj a veszélyeztetett pontra Koppány zászlós vezetésével. A falu szélétől négyszáz méterre egy kolchoz-épületnél kezdődik a rozstábla. A honvédek kúszva, szökkelve nyomulnak előre. Lipthay főhadnagy közben átcsoportosítja a géppuskás rajt. Viszik a páncéltörő ágyut is.

Koppány zászlós és emberei már tüzharcban állnak a legközelebbre előretört ellenséggel. Az oroszok a rozstábla legmagasabb pontján vannak. Ropognak a puskák és géppuskák, dörög a kis páncéltörő ágyú. Koppány egyik rajját a kolchozról jobbra irányítja, míg a másik rajjal maga a falu felé kerül. Tőlük kétszáz méterre egy századnyi orosz lapul a rozsban. A golyószórás két lövésessel alkalmas helyen tüzelőállást keresett, hogy a mozdulatok végrehajtásáig tűz alatt tartsa a magaslaton jó kilátással rendelkező ellenséget... Sikkerül. Míg a golyószóró felelmesen látog, az utóbbi raj egy gyümölcsösön keresztül a szovjetcsapat oldalába kerül. A honvédek észrevétlenül kúsznak előre, kézigranát-dobó távolságig.

Most Koppány zászlós föltartott kézigranátal jelzi: Oszdóbas! Egy pillanatra szünet és máris durrananak, robbannak a kis granátok. A támadás váratlanul érte őket.

Most a zászlóaljparancsnok alezredes maga is kiérkezik a vonalba. Személyesen vezeti a támadást. A két raj megújult lendülettel veti magát a dombra, Ropognak a géppisztolyok.

A megriadt oroszok egy része hátrálni kezd. Kettő megadta magát. Egy kis szakaszon 22 halottat találnak a rohamozó honvédek.

A támadás továbblendül.

A szovjetoroszok már lefelé húzódnak a magaslatról. De közben újabb veszély zúdul rájuk. Az alezredes bevette Hidvégi Lajos zászlós géppuskás raját s most az oroszok hátulról is kapják a tüzet.

A támadók közt eddig csak egyetlenegy sebesült van...

A szovjetcsapat azonban még mindig elszántan harcolt. Nehézpuskákkal és aknavetőkkel viszonozták tüzüinket. Egymásután robbannak az aknák.

Megérkezik azután Majoros főhadnagy

## „Tessék ügyelni, zászlós úr!”

Szabó szakaszvezető a golyószóró melől odaszól Koppány zászlósnak:

— Tessék ügyelni, zászlós úr, nagyon odavág a tűz!

A zászlós megfordul.

— Szabó, hisz maga is vérzik!

És már ugrik a szakaszvezetőhöz. A szakaszvezető három helyen kapott sebet. A nyakán és hátán repeszáraktól sebesült meg, a lábát meg golyó érte. A zászlós kötözni akarja.

— Velem ne tessék törődni, zászlós úr! Azok ott hátrább bizonyosan jobban rászorulnak...

S ráfekteti szemét a golyószóró irányára. És lö.

Hátrább négy honvéd fekiadt sebesülten.

Tizenegy óra felé jár az idő. Már három órája tart a harc. A magyar század nem törődve az aknatüzzel, halálmevegve elszántással rohamoz és vég-

is felszakaszával. A tüzharc fokozódik... Roham... A magaslat már magyar kezén van.

A vörösök végleg két tűz közé kerültek. A helyzet egészen kialakult és áttekinthető. Az ellenség tüzejéből megállapítható, hogy körülbelül egy zászlóaljnyi szovjet erő jött át éjszaka a Donon és gyülekezett az innenső parti mocsaras erdőben. A rozsos magaslaton át akart betörni a faluba, ahol a zászlóaljparancsnokságunk van.

Most azonban már hátrányos helyzetben vannak. A néhány szakasznyi magyar erő átkaroló támadása megtörte őket. Összpontosított tüzüink súlyos veszteségeket okoztunk süllyesztett soraikban.

Azonban a Don tulsó oldaláról még segíti őket a szovjet tüzeresség. Heves aknavető tüzet kap a magyar csapat. Négyen meg is sebesülnek.

A közdelem válságos pillanataiban senki sem gondol magára. Csak a bajtársaira.

leg visszaszorítja a vörösöket a Donhoz...

A többi már a parancsnokságon tudjuk meg.

Délutánra a magyarok teljesen átfésülték a terepet, ahová szovjetek betörték. A veszteségeket is számba vették. Magyar részről mindössze 3 halott és 16 sebesült van, ezek is könnyebb sebeket kaptak, ugyanakkor a szovjet vérvesztése meglepően nagy: 210 halott és 40 fogoly. A többi véres fejjel megfutamadott: 450 orosznak sikerült visszahúzódnia a Don tulsó oldalára. Az orosz zászlóaljparancsnok és két tisztje még a rozstáblaiban kifejlődött első tüzharc alatt — látva támadásuk összeomlását — elesett.

Akármily hihetetlennek tűnik: egy magyar század visszavetett egy szovjet zászlóaljat.

RATHONYI JÁNOS  
Ladapród őrmester.

# Új modern állomás-épületet kap a Félix-fürdő

Helyszíni szemlét tartottak a fürdőn a MÁV kiküldöttei

Nagyvárad. Saját tud.) Általános panasza volt a közönségnek, amely a Félix-fürdő új igazgatása következtében valósággal elárastotta ezt a gyönyörű fekvésű helyet, hogy az állomásépület nem elégíti ki a forgalom szükségletét. A sokszoros tömeges igen sokszor időztek elő kellemetlen torlódásokat, különösen a visszautazásoknál.

A fürdő igazgatósága méltányolta ezeket a panaszokat és igyekezett odahatni a MÁV igazgatóságánál, hogy a fürdő állomását új, modern és tágas épülettel cserélje ki. A MÁV központi igazgatóságától most kiküldöttek jelentek meg Czákó főellenőr és Karsai főmérnök személyében, akik Labancz Pál premontrai kanonok, fürdőigazgató és dr. Patkó Elemér képviselő, rendi ügyész társaságában helyszíni szemlét tartottak az állomáson. Megtekintették a rendelkezésre álló helyet és megállapodtak abban a tervben, hogy a régi állomás-épület helyébe 40 méter hosszú és 10 méter széles új állomásépületet építenek. A terv még felettes hatóságok jóváhagyására vár, azonban már a közeljövőben várható megvalósítása.

# Október 1-én tárgyalják Budapesten a kolozsvári szabadkőműves-ügy sajtóperét

Kolozsvárról jelentik: A felelőadó-utáni első hetekben Kolozsváron különböző szabadkőműves névsorokat hoztak forgalomba, amelyekben olyan magyar közéleti vezetők nevei is szerepeltek, akik állításuk szerint, soha életükben nem voltak szabadkőművesek, a szabadkőművesekkel semmiféle kapcsolatot nem tartottak, sőt egész közéleti pályájukon a legélesebben harcoltak a szabadkőműves mozgalom ellen. Ez év április 5-én a budapesti Magyarországi napilapban Palatinus József cikket közölt, amelyben ezeknek a listáknak az alapján számos magyar közéleti vezetőt azzal vádolt, hogy a kolozsvári szabadkőműves páholy tagjai voltak.

A felsoroltak közül Albrecht Dező, László Dező, dr. Mikó Imre és dr. gróf Bethlen László képviselők, dr. Ferencz József, dr. Asztalos Sándor, dr. Szathmáry János, dr. Grois László és dr. János Gáspár ügyvéd, dr. Mikó Lőrinc ítéltáblai tanácselölök, dr. Kovács András táblabíró, id. Hadházy Sándor unittárius egyházi pénztáros Erdős János unittárius lelkész, teológiai magántanár, dr. Illyés Gyula tankerületi főigazgató, gróf Béli Kálmán felsőházi tag, dr. Jelen Gyula ügyvéd, Góczy László református teológiai igazgató, továbbá dr. Keresztes Zsigmond és dr. Abrudbányai Géza ügyvédek dr. Képes Ferenc ügyvéd útján bűnvádi eljárást indítottak Palatinus József ellen a Magyarországi napilap miatt. A nagyérdekes-ségű sajtóperben a budapesti büntetőbíróvályi-Nagy tanácsa 1942. október 1-én délelőtt 9 órára kitűzte a főtárgyalást.

# Újabb szakaszához jutott Kaszap István boldoggá-avatási pöre

Kiváló orvosszakértő hallgatja végig a gyógyulási esetek tanuinak vallomásait

Budapestről jelentik: Most van egy esztendeje annak, hogy a esztendőig híreben fiatalkorában elhunyt jezsuita novicius boldoggáavatásának ügyében megindult a ezékefehérvári egyházmegyei bíróság előtt az eljárás.

A bíróság majdnem egy esztendeig csak a boldoggáavatandóra vonatkozó iratok és Kaszap István írásainak vizsgálatával foglalkozott. A hivatalos egyházmegyei eljárás első része ezzel végetért. Most a második rész következik, amely ugyancsak egyházmegyei, de az előbbtől teljesen független.

Az újabb bírósági eljárás során a boldoggáavatási per posztulátora, P. Csávossy Elemér jezsuita-árasági atya 451 cikkében foglalta össze a peres eljárás bizonyítási anyagát. Ez nyomtatásban mintegy 120 oldalt tett ki. A cikkelyek első része Kaszap István életét foglalja össze. A következő nagyobb rész a 43. cikkelytől a 283-ig hősies érényeit tárgyalja. A többi cikkelyekben Kaszap István rendkívüli lelki adományairól, utolsó napjairól és példaadó haláláról van szó, majd a zárórész életrajzi-ségének hírével foglalkozik. Itt van szó többek között hat olyan gyógyulási

esetről, amelyekről teljes értékű orvosi bizonyítványok vannak. A bizonyítási eljárás során több mint 150 tanuvallomás hangzott el. A tanúk között szerepelnek Kaszap István zúlei, tanárai, osztálytársai, novicius testvérei, előljárói, ismerősei, orvosok, ápolónők és mindazok, akik közbenjárására meggyógyultak. A gyógyulási esetek tanuinál, a szentéleki bíróság ülésén mint meghívott orvosszakértő a magyar orvostársadalom egyik kiváló tagja szerepel. Minden tanu ünnepelees és írásba foglalt esküt tesz.

Az egész ország katolikussága érdeklődéssel figyeli az eljárás menetét, hiszen Magyarország minden kis falujában és minden városában vannak már tisztelői annak a szerény, rejtett életű kis szerzetesúnjonának, aki rövid életében Isten akaratának hősies teljesítője volt.

## HAZAHIVJAK KATONÁNAK AZ ANGOLOKAT AMERIKÁBÓL.

Lisszabon. (MTI). A Stefáni jelenti: Közel ezer Newyorkban élő angol állampolgárt rendeltek haza katonai szolgálatra.

## Szabályozták a borju vágását és megállapították a borjúhús árát

3.80 pengő egy kiló csont nélküli borjúhús

Nagyvárad thj. város polgármestere 7723—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki

A m. kir. Közellátásügyi Minisztérium 97.800—1942. K. M. számú rendelete értelmében az élőborjú és a borjúhús árának megállapítására vonatkozólag az alábbiakat hozom a város közönségének tudomására:

**Vágóborjú.** A jelen rendelet alkalmazása szempontjából vágóborjú alatt a levágás céljára eladott és élőállapotban 15 kg-nál kisebb súlyú fiatal (szopos, vagy választott) bika és üszörborjú, illetőleg tinót kell érteni.

A vágóborjúk minősítésével kapcsolatban a jelen rendelet alkalmazása szempontjából

a) a 60 kg és ennél nehezebb, de 100 kg-nál kisebb súlyú, széles gerincű, télt vastag farú, ki nem bőgetett borjút I. osztályúnak,

b) az a) alatt megállapított követelményeknek minőségileg meg nem felelő, továbbá a 100 kg és ennél nehezebb, valamint a 60 kg-nál kisebb súlyú vöröses, illetőleg teljes húsu borjút II. osztályúnak kell tekinteni.

A rendes etetés és itatás után lemerített vágóborjú legmagasabb termelői ára — az átadó istállójában, vagy ahhoz legközelebb fekvő hiteles mérleges, vagy vásártéren mért súly alapján 6 százalékos súlyengedelmény levonása után — az ország egész területén élőszülő kilogrammonként a következők:

I. oszt. borjú 1.70 P.

II. oszt. borjú 1.60 P.

Ahol az átadás nem gazdaságban történik, a termelőnek jogában van az állatot a mérlegelés helyén, a mérlegelés előtt normálisan etetni és itatni.

A kijelölt kereskedők a vágóborjúk húsiparosok részéről történő eladása esetén a termelői áron felül 3 százalékos kereskedői jutalékot számíthatnak, a vágóborjúknak más helységbe történő szállítása esetén ezenkívül felszámíthatják a szállításmennyel kapcsolatban az átvételől az átadásig felmerült, hivatalosan igazolt költségeket, a személyi költségek kivételével.

Az I. osztályú vágóborjúra megállapított árat 1942. évi október hó 1. napjáig a termelőnek csak kijelölt kereskedő fizetheti ki. 1942. évi október hó 1. napjától kezdődően az I. osztályú vágóborjúra a megállapított árat a termelőnek kijelölt húsiparos is kifizetheti.

Az 1942. évi október hó 1. napjáig húsiparos a termelőtől vásárolt vágóborjúért — minőségre tekintet nélkül — legfeljebb a II. oszt. borjúra megállapított árat fizetheti. Az I. oszt. vágóborjúra megállapított árat húsiparos 1942. évi október hó 1. napjáig csak kijelölt kereskedőnek fizetheti, a közönség megjelölt minősítés alapján

### A borjúhús és a melléktermékek ára

A borjúhúsért és a vágott borjú melléktermékeiért számítható legmagasabb nagybani és fogyasztói árak az ország egész területén a következők: borjúhús, lapocka, karaj, vesés tarja, nyak, mell, lábcsér pórköltnek való hús nyílt árusítású üzlettel rendelkező húsiparosnál szokásos darabolásban a benne levő csonttal, minden nyomaték hozzáadása nélkül kg-ként 3.80 P

borjúmáj kg-ként	4.80 P
borjúfej velővel és nyelvel kg.	1.10 P
borjúfej hús kg-ként	2.70 P
borjúfejcsont kg-ként	0.60 P
borjúnyelv kg-ként	3.80 P
borjúvelő darabonként	1.80 P
borjútüdő kg-ként	1.90 P
borjúfodor és pacal borjúként	1.20 P
borjúláb bőr nélkül db-ként	0.30 P
borjúgyomor (nyers) db-ként	1.— P
borjúgyomor (száritott) db-ként	1.50 P
borjúcsont kg-ként	0.60 P
borjúvér literenként	0.30 P
teljes borjúbél borjúként	1.20 P
a fel nem sorolt, vagy a felsegroltaktól eltérő elnevezéssel forgalombahozott borjúterékek kg.	0.90 P

Viszonteladó húsiparosok és feldolgozók részéről történő eladás esetén felszámítható nagybani árak, valamint vendéglátóiparosok, közintézmények és egyéb nagyfogyasztók részére felszámítható árak fenti miniszteri rendelet 6. paragrafusában vannak részletezve.

A csont nélküli borjúhús — 10 dkg-ként legfeljebb 2 dkg nyomaték (fej, szív, tüdő, pacal, orr, láb és borjúcsont) hozzáadásával — kg-ként legfeljebb 3.80 P fogyasztói áron hozható forgalomba.

Hentes- és mészáros iparigazolvánnyal nem rendelkezők a borjúhúsért és a vágott borjú melléktermékeiért legfeljebb a nagyvágó hentesek és mészárosok által viszontelárusító húsiparosok és feldolgozók részére történő eladás esetén számítható legmagasabb nagybani áraknál 4 százalékkal alacsonyabb árakat számíthatnak.

A fogyasztói adó visszatérítése esetén a megállapított árakat is visszatérítés összegével csökkenteni kell.

A borjúhús és a vágott borjú melléktermékeinek közintézmények részére történő szállításánál a közintézményekkel szemben számítható ára a tényleges szerződési és nyugtábelvényekkel összegével, valamint más helységbe történő eladásánál a szállítási költséggel felemelhetők.

Ez a rendelet kihirdetése napján lép életbe.

Nagyvárad, 1942. szeptember 26.án.

Dr Soós s. k., polgármester

## Mit kell tudni a húsiparosnak a vásárlásról és a vágásról

Nagyvárad thj. város polgármestere 7.724—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. Közellátásügyi Minisztérium 419.400—1942. K. M. számú rendelete alapján, a vágóborjú forgalmának és levágásának szabályozására vonatkozólag az alábbiakat hozom az érdekeltek tudomására:

Vágóborjút f. évi szeptember 24-től kezdve csak a Magyar Állat- és Állati Termékek Kiviteléi Szövetkezet (MÁ Sz), továbbá a Közellátási Minisztérium által kijelölt és jogosítvánnyal ellátott kereskedők és bizományosok vásárolhatnak.

A húsiparos 1942. évi október hó 10. napjáig elsőosztályú vágóborjút csak a MÁ Sz-tól, vagy kijelölt kereskedőtől vásárolhat, 1942. évi október hó 10. napjától kezdődően pedig kijelölt húsiparos I.-rendű (osztályú) vágóborjút közvetlenül a termelőtől is vásárolhat.

1942. évi október hó 10. napjától kezdve nagyvárad ki jelölt húsiparos csak Nagyvárad thj. város és Biharvármegye területén vásárolhat vágóborjút.

Jelen rendelkezés szempontjából a 60 kg. és ennél nehezebb, de 100 kg-nál kisebb súlyú, széles gerincű, vastagfarú, ki nem bőgetett borjút I. osztályúnak, — az ezen követelményeknek minőségileg meg nem felelő, továbbá a 100 kg-nál és ennél nehezebb, valamint a 60 kg-nál kisebb súlyú, vöröses, illetőleg tejeshúsú borjút II. osztályúnak kell tekinteni.

Az 1942. évi október hó 10. napjától kezdve vágóborjút levágni, a levágott állat húsát közfogyasztás céljára forgalombahozni, vagy egyébként felhasználni (feldolgozni) csak a MÁ Sz-nak, vagy kijelölt húsiparosnak szabad. A borjú elhullása, vagy kényszerűvágás esetében a várostól (Közellátási Hivatal) a hatósági állatorvos vagy húsvizsgáló igazolása alapján az elhullás, illetőleg kényszerűvágás okát feltüntető igazolványt kell kérni. Az igazolványt egy évig meg kell őrizni.

Kényszerűvágás esetében a borjút a

városnak közfogyasztás céljára fel kell ajánlani. Ha a város a kényszerűvágott és emberi fogyasztásra alkalmas borjút átvenni nem kívánja, azaz tulajdonosa szabadon rendelkezhetik. Ha a város a kényszerűvágott borjút átveszi, azt kijelölt húsiparos útján a város részére engedélyezett keret (kontingens) terhére vásárlási engedély és vételi jegy ellenében átveheti, kimérheti és a befolyt összegből tulajdonost kártalanítja.

1942. évi október hó 10. napjától kezdődően borjúhúst csak kijelölt és jogosítvánnyal ellátott húsiparosok árusíthatnak.

Az egész ország területén, — Budapest kivételével —, vágóborjút csak abban az esetben lehet levágni, ha a vágott borjúként:

a 40 kg-nál kisebb súlyú vágóborjúnál 20 P, a 40 kg-nál és ennél nehezebb, de 60 kg-nál kisebb súlyú vágóborjúnál 30 P, a 60 kg-nál és ennél nehezebb, de 80 kg-nál kisebb súlyú vágóborjúnál 40 P, a 80 kg-nál és ennél nehezebb, de 100 kg-nál kisebb súlyú vágóborjúnál 50 P, a 100 kg-nál és ennél nehezebb, de 150 kg-nál kisebb súlyú vágóborjúnál 45 P árkülönbözeti díjat a 150.783. számú, m. kir. Közell. Min. Orsz. Közellátási Hivatal, letéti számla, Budapesti postatakarékpénztári csekk számlára előzetesen befizetett.

Kényszerűvágás esetében, ha a város a levágott borjút a kijelölt húsiparos útján átvéti, a húsiparos szintén tartozik az árkülönbözeti díjat az előző bekezdésben megjelölt csekk számlára befizetni.

Az árkülönbözeti díj befizetését igazoló elismervényt a hatósági húsvizsgálónak (állatorvosnak) kell átadni.

### Havonként állapítják meg a város szükségletét

Az 1942. évi október hó 10. napjától kezdve a Közellátásügyi Minisztérium havonként megállapítja a városban közfogyasztásra levágható borjúk számát és e megállapításnak

megfelelő állapot vásárlására érvényes vásárlási engedélyt és vételi jegyet küld a városnak, amely azokat a kijelölt húsiparosok között szétosztja.

A vásárlási engedély kezeléséért a kijelölt húsiparos darabonként 1 pengőt tartozik fizetni.

A kijelölt húsiparos 1942. évi október hó 10. napjától kezdve közfogyasztásra csak annyi borjút vághat le, ahány vágóborjúra vásárlási engedélyt kapott. A vásárlási engedélyen a húsiparos köteles feltüntetni az eladó nevét és lakóhelyét.

Vágóborjú vásárlása esetében úgy a kijelölt kereskedő, mint kijelölt húsiparos vételi jegyet tartozik kiállítani. A kijelölt kereskedő zöld, a kijelölt húsiparos pedig kékszinű vételi jegyet állít ki.

A vételi jegyet egy eredeti és három másolati példányban, másolópapir felhasználásával kell kiállítani. A vételi jegy eredeti példányát a kijelölt kereskedőnél, illetőleg húsiparosnál marad. Az első másolatot az eladónak, a másodikat a tulajdonjog átírása alkalmával a marhalevel kezelőnek kell átadni, a harmadik másolatot a kijelölt kereskedő a MÁ Sz címére küldi meg, a kijelölt húsiparos pedig a vágás alkalmával a hatósági húsvizsgálónak köteles átadni.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntetőrendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő az, aki ezen rendeletben foglalt intézkedéseket megszegi, kijátszza, vagy nem teljesíti.

Nagyvárad, 1942. szeptember 26.

Dr Soós s. k., polgármester.

## Kiknek a fellebbezéseit tárgyalja pénteken a nagyvárad i. számú adó-felszólamlási bizottság?

A nagyvárad i. sz. adófelszólamlási bizottság 1942. október hó 2-án az alábbi adfellebbezéseket tárgyalja:

Márk Béla olajmalom Mussolini u. 5. Fáber Lipót bankigazgató Szent János utca 73. Moskovits Miklós kereskedelmi ügynök Sztaroveszky utca 48. Falticska Dező vendéglős Sracsavay u. 89. Horváth Béla vendéglős Horvathy M. u. 37. Szücs József vendéglős Liliom u. 1. Lőrinc Imre vendéglős Liliom u. 1. Katz Ödön vendéglős Kossuth Lajos u. 2. Sternberg Jakab terménykereskedő Gillányi u. 81. Weisz Ignác liszt- és termény kereskedő Rimanóczy utca 3. Benedek Jenő ügynök Ritóók Zsigmond utca 11. Lefkovits Márton bórondós Szabadság utca 8. Elő Vilmos bőrnymó Szanészló utca 30. Grósz Terézia illatszertáros Dugonics u. 8. Szenszky Sándor rövidárkereskedő Kapucinu u. 13. Engländer Izrael gombkötő Vámház utca 51. Roxin Sándor szatyor Rimanóczy u. 6. Bizám Ernő géplakatos Lahner György utca 8. Adler Lajos fakereskedő Beöthy Ödön utca 3. Klein Herman fakereskedő, Szeptember 6. utca 35. Aszódi Sándor vendéglős Kossuth utca 8. Leitner Zoltán ügynök Kapucinu u. 11. Steiner Ignác textilkereskedő Várady Zsigmond utca 60. Lempert Hendel háztulajdonos Luther Márton utca 14. Zamberer Miklós szücs Luther Márton utca 20. Weisz Lipót háztulajdonos Beöthy Ödön utca 36. Markovits Béla használó Beöthy Ödön utca 14. özv. Neumann Herman háztulajdonos Gróf Csáky utca 35. Freisler József gyümölcsárú Várady Zsigmond utca 6. Goldberger Izidor hitoktató Szeptember 6. utca 39.

# HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
**NAGYVÁRAD,**  
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 3. SZÁM.  
 Telefon: 12-27.

**ELŐFIZETÉSI ÁRAK:** Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.  
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.  
 Kéziratokat nem adunk vissza.

**Pétery Péter József** váci püspököt Egerben szentelik fel, Egerből jelentik: Az új váci püspököt kivételezve alkalmasból igen sokan halmozták el üdvözlésekkel. A szentelés időpontját még nem tüzték ki, valószínű azonban, hogy Krisztus Király ünnepén, október utolsó napján végzik el az agri főszékes-egyházban a szentelés szertartását. Vasárnap az egri egyházközség ülést tartott Frindt Jenő apát-kanonok elnöklésével. A gyűlésen ünnepélyes külső, éégek között bucsuztatták a váci püspök székbe távozó dr. Pétery Józsefet.

**BELEHALT EGY ORVVADÁSZ CIGÁNYLEGÉNY VÉLETLEN SÉRÜLÉSEIBE.** Szombathely. (MTI). A vas megyei Görön község erdejében Horváth László cigánylegényt Lajos István orvvadászaton csípte el. Horváth László a társaságban lévő cigánylánnyal az erdőszélén esett. Az erdei fegyvere dudakodás közben elcsúszott és a töltés a cigánylegény hátsóba fúródott. Horváth László cigány a szombathelyi kórházban belehalt sérüléseibe.

Lisieuxi Kis Szent Teréz névű nevelőintézményből a Kis Szent Teréz plébánia templomban csütörtökön kezdve este 6 órai kezdettel háromnapos előkészítő hittanóra kezdődik. Kis Teréz Lisieuxből küldött öntetereklényének trónra emelésével. Október 4-én, vasárnap reggel 8 órakor és szentmise, délelőtt 10 órakor főpapi mise, evangéliumkor szentbeszéd, szentmise után ereklyecsokolatás és rózsaszentelés. Bár a templomban kapható lesz rózsaszentelés, ha a hívek magukkal hoznak, különösen azok, akiknek a családjában súlyos beteg van. Villamosjárat van.

**ABAVIT, PORZOL, ARZOPAG,** csőszelvények csávizáshoz. **TAKAR. MANNYÉSZ, FUTOR, PERK, BIODIT,** póttakaróanyag **HANTOLT BORSÓ,** mezőgazdasági gépek, eszközök, vadászfegyver, löszter **MEZŐGAZDAKNAL,** Nagyvárad, Mussolinij-tér 16. szám. Tel.: 19-59. Tel.: 10-56.

**ZSIDÓI VALASZTOTTAK MEG LONDON EGYIK ELŐKÉLO TISZT-SÉGÉRE.** Amszterdam. (MTI). A Német TI jelentése szerint Sir Samuel Jozsef választották meg London város egyik fontos tisztségére. Samuel Jozsef zsidó és 54 éves.

Elmarad a nemzetvédelmi miniszterium kiküldöttjének előadása. A nemzetvédelmi miniszterium kiküldöttjei folyó évi október hó 1-ére hirdették a városház közgyűlési termében tartandó előadása elmarad. A még október hó folyamán megtartandó előadásban Antal István propagandaügyi miniszter személyesen fog megjelenni. Az előadás időpontjairól külön értesítést fognak adni.

**MEGSZIGORITOTTÁK SVÁJCBAN A HATÁRÁTLÉPÉS SZABÁLYAIT.** Bern. (MTI). Az OFI jelentése Svájcban megszigorították a határ-átlépés rendszabályait.

**A BAROSS SZÖVETSÉGBE** tömörült különböző szakosztályok elnöki tanácsának folyó hó 24-én tartott ülésében hozott határozat végrehajtásaképpen felkérjük az alább felsorolt szakosztályok vezetőit és tagjait, hogy folyó évi október hó 1-én, (csütörtökön) a megjelölt órában a Baross Szövetség belső szervezetét érintő fontos kérdésekben való döntés végett a Baross Szövetség hivatalos helyiségében (Rákóczi-út 12., III. em.) feltétlenül megjelenni sziveskedjenek. *Ismételjük, csütörtökön, október 1-én: Fodrászok este 7 órakor. Húspárosok este 8 órakor. Nagy- és kistextilészek este fél 8 órakor. Férfi és női szabók, kalapcsok, szűcsök fél 8 órakor.*

**ELŐKERÜLT KEMAL ELETERŐL KÉSZÜLT EGYETLEN FILM.** *Istanbulból jelentik: A Nemzetközi Sajtó tudósító jelenti: Különös körülmények között került elő a Kemal Atatürk mindennapi életéről készült film. Amidőn a nagy török államférfi egy ízben az Istanbul közelében levő Floria nyaralóhelyen épült villájában üdült, egy külföldi filmes megkérte, engedje felvenni mindennapi életét. Atatürk beleegyezett és így a külföldi filmes felvételeket készített róla szórakozás és munka közben. A filmes ezután elutazott és azóta nem tudták, hogy mi lett a filmmel. Nemrég az istanbuli vámhivatalban előveresték az évek óta ott heverő és még mindig el nem várt filmeket. Ezek között néhány filmteljes is volt és kiderült, hogy a régen keresett film is köztük van.*

Modern **BUTOR** olcsón **MEZEINÉL** festett kapható Szabadság-utca 12 és Szacsav-utca 45. **Hátók, kombinált szobák, konyhák.**

**1200 PENGŐS ÖSZTÖNDIJA A KERTESZETI AKADEMIA HALLGATÓI RÉSZÉRE.** (MTI). A földművelésügyi miniszter a kertészeti akadémia hallgatói részére 1200 pengős ösztöndíjra írt ki pályázatot.

**Celluloidcsövekre serdül ki Oszaka vízvezetékcsöveit.** Tokióból jelentik: A Nemzetközi Sajtó tudósító jelenti: Oszaka, Japán második legnagyobb városa, érdekes újítást szándékozik bevezetni a vízvezeték terén. Elhatározták, hogy a város olomból készült vízvezetékcsöveit celluloidcsövekre cserélik ki. Kiszámították, hogy a celluloidcsövek élettartama tizenöt-húsz év és azt is sikerült megoldani, hogy a víz ne legyen celluloid ízű.

**MYRON TAYLOR MADRIDBAN VAN ÉS KIHALLGATÁSON JELENIK MEG.** Róma. (Bud. Tud.) Myron Taylor vatikáni tárgyalásairól még nem adtak ki részleteket. Taylor jelenleg Madridban tartózkodik és valószínűleg kihallgatáson jelenik meg Franco államfőnél.

**Gyakorlott kézimunkásnőnek azt kell tekinteni, akinek a felszabadulástól számítva két évnél több gyakorlata van.** A Magyar Tudósító jelenti: A rendelésre dolgozó férfiszabó és férfi ruhakészítő, valamint a nőiszabó és leányruhakészítő iparban fizetendő legkisebb munkabérek: megállapító határozat a gyakorlott kézimunkásnőknek magasabb munkabéreket állapít meg. A gyakorlatban elértő vélemények alakultak ki a gyakorlott kézimunkásnő fogalmának meghatározásánál, ezért az iparügyi miniszterium kimondotta, hogy a szóbanlévő munkabérhatarozat szempontjából gyakorlott kézimunkásnőnek azt a munkavállalót kell tekinteni, akinek a felszabadulástól számítva két évnél több gyakorlata van.

**Korona Filmszínházban** Csak 2 napig  
**Szigligeti örökbecsű színműve** **A cigány**  
 Rózsashegyi, Zimonyi, Pataki, Bilicsi.

**Egész Nagyvárad területén szedhetik a gesztenyét az állami leánypolgári növendékei.** Nagyvárad új város polgármesteri hivatala 29654-1942 szám alatt a következő végzést hozta: A m. kir. Zrinyi Ilona kereskedelmi leányiskola 265. sz. Diákaptárának tagjai, akik a Diákaptár által kiadott meghatalmazást felmutatják, szedhetik a város területén a gesztenye termést.

**JÖVŐ HÓNAPBAN MEGNYILIK A DÉDA-SZERETFALVAI VASUTVONALON A TEHERFORGALOM.** Marosvásárhelyről jelentik: Marosvásárhely és a Székelyföld gazdasági körei értesítést kaptak, amelyben közlik, hogy a Déda—szeretfalvai vasutvonal teherforgalma október 16-án megindul. A hír érthetően nagy örömet kellett a délerdélyi iparvállalatok és gazdasági intézmények körében. Ujjabb hírek szerint november elejére várható a személyforgalom megindulása is.

**Bajtársi parancs.** Tűzharcos Szövetség Női Honvédelmi Munkaszolgálat minden tagját, október 2-án, pénteken este 7 órára, nagyon fontos ügyben való megbeszélésére, kéri és várja. Vezetőtiszt.

**PÁLYAZAT.** Számtan, fizika és kémia tanítására képesített polgári iskolai tanárnőt keres a Szent Ferenc-rendi nővérek vezetése alatt álló csepiszentgyörgyi Róm. Kat. Polgári Leányiskola. Horthy Miklós-u. 3. szám.

## SZÍNHÁZ

**Színházi iroda közleményei:**  
 — **Megnyitó díszelőadás csütörtökön este háromnegyed 7 órakor a Szigligeti Színházban.**  
 — **Ellak,** Harsányi Kálmán tragédiájával kezd meg színlelvadóját a Szigligeti Színház. Poór Lili, a kolozsvári Nemzeti Színház művésznője vendégfelléptével. — Bérletszűnet.  
 — **Luxemburg grófia,** Lehár gyönyörű muzsikájú nagyoperettje pénteken kerül bemutatásra Márffy Vera, Gondor Klári, Benkő Béla, Szabó Ernő, Pákozdy Ferenc bemutatkozó felléptével, Daniss Győző rendezésében. A teljesen új díszleteket Utó Endre tervezte és festette. Pénteken premierbérlet 1., szombaton A. bérlet 1., vasárnap délután 3 órakor és este háromnegyed 7 órakor bérletszűnetben kerül színre.  
 — **Szombaton délután 3 órakor** (a szünetből eltérően nem 10-én, hanem 8-án) Vedd le a kalapod a honvéd előtt című dalos, nótás honvéd-parádé kerül színre filléres helyiakkal.

**HETI MŰSOR:**  
 Csütörtökön este: **Ellak.**  
 Pénteken este: **Luxemburg grófia.**  
 Szombat délután: **Vedd le a kalapod a honvéd előtt.**  
 Szombaton este: **Luxemburg grófia.**  
 Vasárnap délután és este: **Luxemburg grófia.**

## RÁDIO

**CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 1.**  
 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt Bajtársi rádiószolgálat.  
 5.45 Ebbeszűz. Torna. Hírek. Közösségek. Reggeli zene.  
 10.15 A Polyamőrök zenekara.  
 11.40 Hamvas József előadása.  
 12.10 Rendőrzenekar.  
 13.30 Honvédség zenéje.  
 14.00 Magyar Revü tánczenekar.  
 15.20 Lovászi Ferenc cigányzenekara.  
 16.00 Közművelődési előadásorozat.  
 17.00 Kner Antal harmonikázik.  
 17.15 Séta az Őszi Lakberendezési és Háztartási kiállításán.  
 17.35 Szól a katonahangja.  
 17.50 A Földművelésügyi Miniszterium rádióelőadásorozata.  
 17.15 Banda Endre gondolkodik.  
 18.30 A Női Önkéntes Honvédelém — Kallay Miklósné, a miniszterelnök hitvesének előadása.  
 19.05 Rádiózenkar.  
 20.00 Külügyi negyedóra.  
 20.15 Utry Anna és Mindeszent István énekel, kíséri Gáspár Lajos cigányzenekara.  
 21.00 Közvetítés Ullőrfő.  
 21.25 Drezdai Filharmonikusok.  
 22.10 Az Operaház Zenekara.  
 22.50 Balaton honvédség.  
 24.00 Hírek.

**Budapest II.**  
 17.00 Tábori kórházak. Pitrolffy Szabó Béla dr előadása.  
 17.00 Ruzsin hallgatóinknak.  
 17.40 Francia nyelvoktatás.  
 18.10 A Budapesti Halaadás Dalkör.  
 18.30 Mindenből művelkednek.  
 20.15 Verséből előad Kovács Károly.  
 20.50 Chopin: Hamlet szonáta.

**ROOSEVELTNE TISZTELETBENI NÉGER LESZ...** *New Yorkból jelentik: A Time című folyóirat értesülése szerint az Egyesült Államok déli államaiban a négerek Ellinor-klubokat alapítanak. Rooseveltné tiszteletére és a néger leányok „Ellinor leányai” nevű egyesületekben tömörülnek. A négerek általában akarják kifejezni az elnöknek iránti hálójukat, amiért olykor-olykor meglátogatja őket, noha fehér polgártársaik mindent elkövetnek ennek megakadályozására. Amidőn Rooseveltné legutóbb a fehér lakosság akarata ellenére a dél-karolinai Salisbury városába érkezett, hogy egy néger egyházi gyűlésen vegyen részt, a négerekkel fényképezette le magát és azután megsemmisítette katonák díszmenetét, fehér tisztok vezénylete alatt. Este az elnöknek hétézer főnyi hallgatóság előtt, amelyből csak száz volt fehér, beszédet tartott és sajnálkozva mutatott rá arra, hogy a fajok hibékülése még mindig nem történt meg.*

Legújabb típusú **rádiók** Kerékpárok, varrógépek részre is. **Pálffy Jenő** Kőbánya-terület Mus. önni-ter 16. Telefon: 15-24.

**ATLÉTIKAI VERSENYT RENDEZ VASÁRNAP DÉLELŐTT A 10 ÉVES FENNÁLLÁSÁT ÜNNEPLŐ ESTASUN** (Nagyvárad.) Vasárnap délelőtt kilenc órai kezdettel a 10 éves fennállású ülő Esta Sun nagy házi atlétikai versenyt rendez az Erzsébetligeti pályán. A versenykiírás szerint minden szám nyíltan áll a versenyzők előtt. Az értékelésnél senior és ifjúsági kategóriára tagozódik a mezőny. A versenynek női számai is lesznek. Az atléta viadalon csak váradiak állnak rajthoz.

## Egy két az anyakönyvek tükéiben

**SZÜLETÉS.** Kohn Sándor elektrotechnikussegéd fia Róbert. Bokis György földműves leánya Magdolna. Bokis György földműves leánya Flóra. Petri Aladár máv. lakatossegéd fia Endre. Kállai János malmimunkás leánya Borbála. Sós Gábor cipészsegéd fia István. Buh András szatócs fia Lajos. Tusz Ferenc pincér fia György. János. Vónház Antal gimn. tanár leánya Ágnes. Mária. Dudás József iskolaszolga leánya Mária. Sz. Kiss János iskolaszolga fia János. Fodor László máv. vonatvezető fia László. Knott József cukrász leánya Éva. Mária. Nagy Vince máv. fűtő leánya Róza. Antal Ferenc fogházor leánya Ibolya. Karázi János napszámos fia Lajos. Stóber Mózes Azriel szövömkás leánya Veronika. Tőkés János napszámos leánya Magdolna. Anna. Tank Ferenc pincér leánya Erzsébet. Ilona. Tóth Jenő postai műszerész leánya Juliánna. Glück Adél szövömkás leánya Judit. Róth Ármán nyomdász leánya Ágnes. Szabó Mihály máv. vonatfékező fia Mihály. Sebestyén József földműves fia Árpád. Vadon Pál Gyula vm. számvédelmi gyakornok leánya Erika. Zeuzsánna. Dióssy István Péter p. ü. fővigyázó fia István. Vlász Gyula kereskedősegéd leánya Katalin. Zsurkucz György cipész leánya Juliánna. Szabó Sándor máv. fékező leánya Erzsébet. Pálca István kömüves leánya Irén. Hajdu József gyárimunkás fia József. Dukrét Géza közüzemi tisztviselő fia Géza. Petri Péter kömüvessegéd leánya Ilona.

**HÁZASSÁG.** Matyi Dezső cipész segéd és Puskás Olga. Erdődi József cipőgyári üzemvezető és Imrek Irma Márta. Gitye Tivadar magánhivatali altiszt és Valek Anna. Makaria Sándor aeztalosság és Görgényi Ida. Gergely András Hangya üzletvezető és Geszti Margit Ilona. Fábian Péter Béla h. u. tizedes szohafestőség és Árgyelán Elvira Gizella. Lakatos Dániel szakács és Györfi Mária. Szigeti Imre máv. fűtő és Balogh Mária. Ifj. Léhi Károly m. kir. 40/III. zlj. tart. hv.. úrifodrássegéd és Vajda Zsuzsánna. Nits György Dániel orvos-tanhallgató és Donó Erzsébet Juliánna orvostanhallgató.

**HALÁLOZÁS.** Schwartz József 72 éves. Varga Gyuláné sz. Török Berta 50 éves. Gelu Gyula 14 hónapos. Lőrincz Róza 4 hónapos. Mendelovits Zoltán 5 hónapos. Sós István 1 és fél éra. Kulcsinszky Ferenc 62 éves. Szamácska Jánosné sz. Ruzsan Mária 70 éves. Özv. Biró Józsefné sz. Weisz Regina 70 éves. Bende Gyula 72 év. Vura József 24 éves. Széles Károly 4 hónapos. Timsa Gyula 6 hónapos. Lőrinczy Katalin 1 hónapos. Molnár Miklós 23 hónapos. Szabó Irma 7 hónapos. Lovas Róza 5 hónapos. Orosz Erzsébet 10 hónapos. Izsák Ernő 8 hónapos. Puzics József 31 éves. Ehrlich Sámuel 62 éves. Karácsonyi János 71 éves. Nagy Krisztina 65 éves. Boros Erzsébet 3 hónapos. Hodos Éva 1 hónapos. Sós István 73 éves. Balogh Mihály 75 éves. Andriskó Jánosné sz. Krekács Mária 58 éves. Berke Attila 3 hónapos. Szabó László 9 hónapos. Benzur György 32 éves. Kósa Imréné sz. Tóth Sára 73 éves. Özv. Papp Gáborné sz. Nagy Juliánna 60 éves. Bokor Erzsébet 15 hónapos. Polacek Mária 11 hónapos. Schwab Hermann 80 éves. Jurka Mária 5 hó-

napos. Orbán Lajos 9 hónapos. Szalai Lajosné sz. Szilágyi Mária 47 év. Vlász Katalin 18 óra. Szabó Mihály 1 nap. Papp Erzsébet 13 hónapos. Orosz Sándor 12 éves. Nalevajkó Józsefné sz. Niski Róza 72 éves. Göcz

Ferenc József 5 hónapos. Prizánt József 15 éves. Wald Ignác 55 éves. Paszternák Hermann 13 éves. Brád Margit 79 éves. Özv. Lindenmájer Istvánné sz. Kalmár Adél 63 éves. Novák János 10 hónapos.

**Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása** **Ács Tibor.** Széchenyi tér 6.

## 7.50 pengő egy mázsa cikória

Nagyvárad thj. város közéletmezési hivatala 7771—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. Közellátásügyi Minisztérium 95.400—1942. K. M. számú rendeletével az 1942. évi termésű cikóriagyökér legmagasabb termelői árát az alábbiakban állapította meg:

Az 1942. évi termésű, egészséges, fejezett és letisztított cikóriagyökér termelői ára bármely feladóállomáson 15, vagy 20 tonnás vasuti kocsikba rakva, 100 kg.-ként 7.50 P.

Ezen ár egyttal legalacsonyabb ár-

nak is tekintendő.

Az esetleg előálló holtfuvar a termelőt terheli.

Ha a cikóriagyökér nem megfelelő módon van fejezve és tisztítva, akkor a megállapított árból a fejelő, vagy mosópróba eredményének megfelelő levonást kell alkalmazni.

Jelen rendelet 1942. szeptember 22-én lépett életbe.

Nagyvárad, 1942. szeptember hó 28.

Dr Soós s. k. polgármester.

## 6 fillér a 3 dekás vizeszemlye

Nagyvárad thj. város polgármesterre 7.725—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom a város közönségének, hogy a m. kir. Minisztérium 5530—1942. M. E. számú rendelete értelmében folyó évi október hó 1.

napjától kezdődőleg a kész vizeszemlye, vizes kifli, valamint a császárzemlye súlya 3 dkg-nál kevesebb és 3.5 dkg-nál több nem lehet. A zemlye árát 6 fillérbe állapították meg. Nagyvárad, 1942. szeptember hó 25-én. Dr Soós s. k. polgármester.

# SPORT

## Ujvidék ellen készül a NAC

Lehet, hogy vasárnap újra Vécsey védi a NAC kapuját

Mint már elsőnek jelentettük, a NAC vasárnapi szombathelyi vendégszerelése elmarad s helyette itthon játszik a csapat bajnoki mérkőzést az Ujvidék ellen. A váratlan sporthír, melynek magyarázója a Svájc elleni mérkőzés eltolódása, nagy örömet keltett várad szurkoló berkekben.

A válogatottak edzésére Budapestre utazó jelöltek kivételével tegnap megkezdtek zöldfehéreink heti készülődésüket az Erzsébet-ligeti pályán. Az edzés érdekessége volt, hogy azon megjelent Vécsey is, aki szintén

végzett egy-két mozgást. Mint mondja kedden újra megvizsgálták a kórházban s röntgenfelvételt is készítettek, ami meglepően jó eredménnyel végződött s azt az ígéretet kapta, ha edzés után sem lesznek panaszai, esetleg már a vasárnapi szerepléséről is szó lehet.

Az edzés egyébként a szokott keretek között Rónay edző irányításával folyt le és a fiúk szinte kétszeres örömmel végezték munkájukat, amitők is a váratlan hazai mérkőzésre magyaraznak.

**Férfi ruhákat használtak, legjobb áron vehet, eladhat** **MOLNÁR** hasznaltruha üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) Hírasra hához jövek.

## Vasárnap: Nagyvárad birkozóbajnoksága

Az ország fiatalisága szép versenyben ad egymásnak találkozás

(Nagyvárad.) A nem régen megalakult Nagyvárad Levente Egyesület első ízben rendezi igen nagyszabásúnak ígérkező levente birkozó bajnokságait vasárnap, okt. 4-én d. e. 10 órai kezdettel a Református kulturház nagytermében. A jelek szerint igen szép és nagy küzdelmeket fog hozni egyes súlycsoportok versenyzőinek összecsapása, mert az eddig benevezettek között ott fogjuk látni Sipost, Magyarországi kétszeres ifjúsági bajnokát és még rajtakívül másokat. Az eddig benevezett versenyzők száma meghaladja az ötvenet. Beneveztek Budapest birkozói mellett Debrecen, Szeged, Cegléd, Karcag, Kolozsvár, Nagybánya, stb. levente birkozói Pereyvel, Mezeivel és Szathmáryval az óra, hogy megantassák

ittthon is, hogy Nagyvárad birkozó-sportja az utánpótlás szempontjából biztosítva van, hogy Tözsér — ki állandóan foglalkozik velük — eredményes tudását átültette fiatal birkozóinkba.

## Ma este 7 órakor a NAC választmányi ülést tart

Nagyvárad. A Nagyvárad Atlétikai Club szerdán este 7 órakor az egyesület gr. Bethlen István-utca 1 szám alatti clubhelyiségében rendkívül fontoságú választmányi ülést tart, melyre az elnökségi és választmányi tagokat ezuton is meghívja az elnökség és kéri a feltétlen megjel-

**FERENC JÓZSEF**  
**KESERŰVIZ**

## APRÓHIRDETÉSEK

### Adás-vétel

**Kisebb szőlő gyümölcsössei és 3 szoba hálós azonnal elfoglalható lakás, esetleg természetesen bérebeadó Ertekezni naponta 1—3.ig. Hitler-u. 23. a. 2.**

**Árpád vezér uton egy teles eladó.** Érdeklődni: Bartha Károly utca 9. harmadik csengő. 146

**Eladó hajók 7 m. h. 2 m. sz., 6 m. h. 1.50 m. ez. hozzávaló erős drótokkal, 50—90 m. h. csigákkal, drótkerítésű, visesdrótokkal, kósár készítéshez fű, favesszők. Vitéz-utca 33. 143**

**Megvételre keresek kettős vagy hármas Wertheim kasszat. Cim Angyal drogéria. 148**

**Eladó fiatal fajkan, 12 faj-koca, 19 fajsüdü. Tudószanatorium. 139**

**Eladó cicsón nagyon szép világos drapp mongol róka (nemes szőrme), alig használt állapotban. Cim a kiadóban. 141**

**Vadgesztenyét, szőlőmagot rostálva, szilvamatagot, szilvát és szilvaizt minden mennyiségben napi áron vasárolok. Rollinger Jenő, Nagyvárad, Mussolin-tér 16. 113**

**EGY „Schunda” cimbalom eladó.** Szentpéteri-utca 6. I. emelet. 142

**Eladó Nemzetközijog. Dr Baditz, Miskolc. 889**

**Gróf Tisza István utj (volt Aradi ut) ujsagarasitobodé eladó. érdeklődni a kiadóhivatalban**

### Különféle

**Paragázzal poloskát, molyt, tetveket, azok peteit falból, padozat alól, butor-ból, felelősséggel irtja, Paragáz szolgálat. Szigligeti-utca 7. szám. Telefon: 14—21. 664**

**Jömeneteli fűszerüzlet berendezéssel vagy a berendezés külön azonnal átadós. Komáromi és Francia u. sarok. Pésus. 145**

### Allást keres

**Szorgalmas, megbízható lány magányos nő mellé, vagy beteg mellé ajánlkozhat, szerény fizetéssel. Címét a kiadóba kér. 152**

**Sofőr szerelő 12 évi gyakorlattal. ös-keresztény, állást keres. Versics József, Prohászka-tér 5. 149**

### Állást nyec

**Kiszolgálónót keresünk, aki már cukorkauzletben volt alkalmazásban. — Ajánlkozhat: Petrovics Cukorkagyár, Telekí utca 28. 147**

**Allami tanulóothonban, a háztartás minden ágában jártas gazdasszony állandó alkalmazásra felvétetik október 15-re. Cim a kiadóban. 151**

**Perfekt szobaleányt keres azonnalra Chis ügyvéd, Tisza Kálmán-tér 9. 148**

**Boltiszolgát vagy ügyes kifutófiút felvesz Osztiás és Társa cég. 150**

**Kifutó leányt felveszek. San Remó virágüzlet. Rákóczi ut 5. 144**

**Megbízható, kerékpározni tudó kifutófiút felvesz Sándor drogéria. 146**

KIADÓTULA JÓDONS.

**szent László-nyomda R. T.**

Fő- és felelőszerkesztő: Felelős kiadó: **Dr. Paál Árpád** **Dr. Scheffler Ferenc** Szent László-nyomda igazgatója

**Készült a Szent László-nyomda r. t. körirógógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.**